

Jeremia 39

1 In het negende jaar van Zedekia, de koning van Juda, in de tiende maand, kwam Nebukadrezar, de koning van Babel, met heel zijn leger naar Jeruzalem en zij belegerden het.

2 In het elfde jaar van Zedekia, in de vierde maand, op de negende van die maand, werd de stad opengebroken.

3 Toen kwamen alle vorsten van de koning van Babel naarbinnen en zij vatten post bij de Middenpoort, namelijk Nergal-Sarezer, Samgar-Nebu, Sarsechim, de bevelhebber van de hofhouding, Nergal-Sarezer, de rab-mag, en al de overige vorsten van de koning van Babel.

4 En het gebeurde zodra Zedekia, de koning van Juda, en al de strijdbare mannen hen zagen, dat zij op de vlucht sloegen en 's nachts uit de stad vertrokken, in de richting van de tuin van de koning, door de poort tussen de twee muren. Zelf vertrok hij in de richting van de Vlake.

5 Maar het leger van de Chaldeeën achtervolgde hen en zij haalden Zedekia in op de vlakten van Jericho. Zij namen hem gevangen en brachten hem naar Nebukadrezar, de koning van Babel, naar Ribla, in het land van Hamath. En die sprak het vonnis over hem uit.

6 De koning van Babel liet de zonen van Zedekia in Ribla voor diens ogen afslachten. Ook liet de koning van Babel alle edelen van Juda afslachten.

7 Verder liet hij de ogen van Zedekia blind maken en hem met twee bronzen ketenen binden om hem naar Babel te brengen.

8 Het huis van de koning en de huizen van het volk verbrandden de Chaldeeën met vuur, en de muren van Jeruzalem braken zij af.

9 De rest van het volk dat in de stad was overgebleven, de overlopers die naar hem waren overgelopen, en de rest van het volk dat was overgebleven, voerde Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht, in ballingschap naar Babel.

10 Maar enigen van de armsten van het volk, die helemaal niets bezaten, liet Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht, in het land Juda achter. Hij gaf hun op die dag wijngaarden en akkers.

11 Maar wat Jeremia betrof, had Nebukadrezar, de koning van Babel, bevel gegeven door de hand van Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht:

12 Neem hem mee, houd uw ogen op hem gericht en doe hem geen enkel kwaad. Voorzeker, zoals hij tot u spreken zal, zo moet u met hem doen.

13 Toen stuurden Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht, Nebuschasban, de bevelhebber van de hofhouding, Nergal-Sarezer, de rab-mag, en al de bevelhebbers van de koning van Babel boden.

14 Zij stuurden boden, haalden Jeremia uit het binnenplein van de wacht en gaven hem over aan Gedalia, de zoon van Ahikam, de zoon van Safan, om hem naar huis te brengen. Zo verbleef hij te midden van het volk.

15 Het woord van de HEERE was tot Jeremia gekomen, toen hij nog opgesloten zat op het binnenplein van de wacht:

16 Ga tegen Ebed-Melech, de Cusjiet, zeggen: Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Zie, Ik ga Mijn woorden over deze stad brengen, ten kwade en niet ten goede; op die dag zullen ze voor uw ogen geschieden.

17 Op die dag zal Ik u echter redden, spreekt de HEERE, en u zult niet in de hand van de mannen gegeven worden voor wie u met schrik bevangen bent.

18 Voorzeker, Ik zal u beslist bevrijden. U zult niet vallen door het zwaard en u zult uw leven tot buit hebben, omdat u op Mij hebt vertrouwd, spreekt de HEERE.

Koning Nebukadrezar slaat het beleg voor de stad Jeruzalem.

Het lijkt wellicht wat overdreven om met het hele leger op te trekken naar zo'n relatief klein gebied van Juda en Jeruzalem. Nebukadrezar zal vermoedelijk vanaf het begin geweten hebben van de

afspraken tussen Juda en Egypte. Het zou zomaar kunnen gebeuren dat Babel niet alleen af te rekenen had met Zedekia, maar ook het leger van Egypte als tegenstander zou treffen. Om die reden lijkt het – vanuit hun optiek – alleszins verstandig om met het hele leger naar het zuiden op te trekken. Jeremia 39:1 *In het negende jaar van Zedekia, de koning van Juda, in de tiende maand, kwam Nebukadrezar, de koning van Babel, met heel zijn leger naar Jeruzalem en zij belegerden het.* Feitelijk is dit scenario ook werkelijkheid geworden. Het leger van de Chaldeeën moest het beleg opbreken bij Jeruzalem om het Egyptische leger – dat te hulp schoot – te verslaan. 2 Jaar duurde het beleg. Volgens Jeremia 52 hebben de Chaldeeën een hele wal om Jeruzalem heen gelegd. Jeremia 52:4,5 *Het gebeurde in het negende jaar van zijn regering, in de tiende maand, op de tiende van de maand, dat Nebukadrezar, de koning van Babel, naar Jeruzalem kwam, hij en heel zijn leger. Zij belegerden de stad en bouwden er rondom schansen tegenaan. Zo werd de stad belegerd tot het elfde jaar van koning Zedekia.* Men legde zo'n wal aan om bescherming te bieden tegen het afweergeschut vanuit Jeruzalem. Jeruzalem moest ingenomen worden maar men wilde blijkbaar niet onnodig de levens van de eigen soldaten in gevaar brengen. Men legde zo'n wal ook aan om een helling te maken tegen de stadsmuur zodat men dichterbij zou kunnen komen. Op die manier werd het hoogteverschil tussen de muur en het terrein dat er voor ligt – voor een aanval op de stad – verkleind. Beleg van 2 jaar is een lange tijd. 11 jaar is koning Zedekia aan de macht geweest. De laatste 2 jaar zat hij gevangen in zijn eigen stad. Juist het feit dat het Chaldeese leger zich op een bepaald moment moest terugtrekken – vanwege een aanval vanuit Egypte – gaf Jeruzalem lucht om nieuwe voorraden aan te leggen en zwakke plekken te versterken. We horen niet veel over de pest maar des te meer over brood dat er was – bijvoorbeeld voor Jeremia – en de hongersnood. Uit de verwickelingen rondom Jeremia en de redding door Ebed Melech hadden we al begrepen dat het brood zo goed als op was. Ebed Melech vond het – zo zei hij tegen de koning – onnodig wreed om Jeremia in een lege waterput te gooien, omdat de honger hen toch allen binnen afzienbare tijd zou doden. Jeremia 52 dat ons wat beter informeert vertelt dat het begin van de hongersnood in Jeruzalem samenvalt met de bres die door de belegeraars in de muur wordt geslagen. Jeremia 52:6,7 *In de vierde maand, op de negende van de maand, toen de hongersnood in de stad zo sterk geworden was dat de bevolking van het land geen brood meer had, werd de stad opengebroken.* In die zin is het voor de goedwillende mensen zoals Jeremia bijna een uitkomst dat de stad feitelijk is ingenomen op het moment dat het voedsel helemaal op is.

Toen (..) de bevolking van het land geen brood meer had, werd de stad opengebroken.

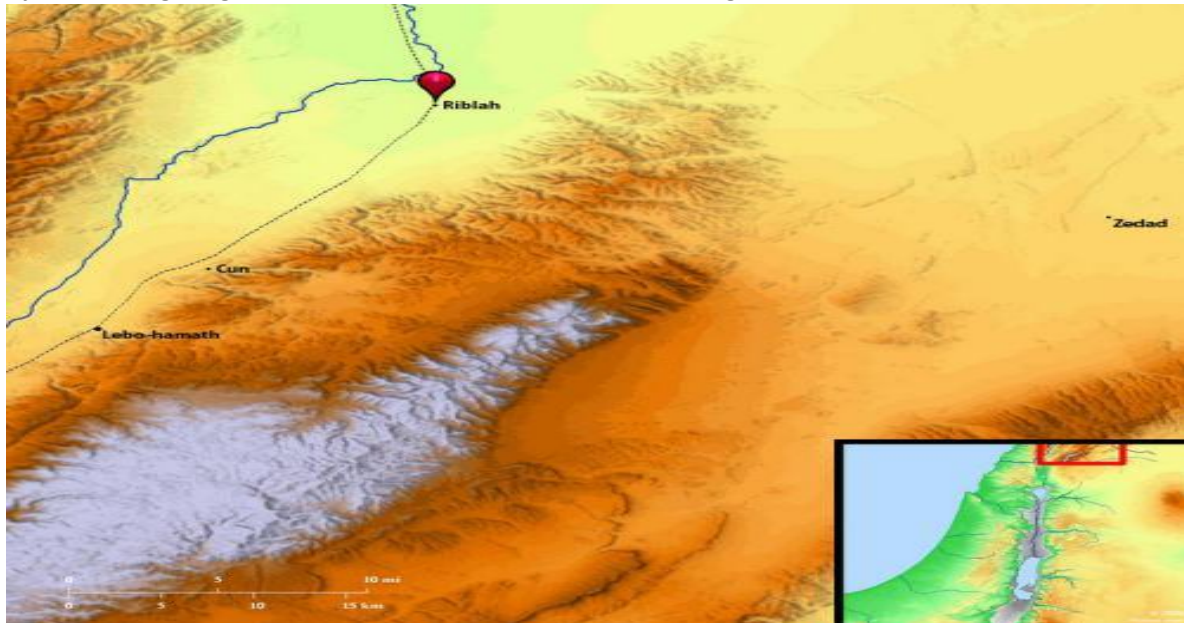

De vlucht van koning Zedekia.

Of het de gewoonte is, is niet bekend maar duidelijk is wel dat alle hoogwaardigheidsbekleders van Babel pontificaal in de buurt van de bres in de muur van Jeruzalem gaan zitten om duidelijk te maken dat zij de stad overwonnen hebben. Koning Zedekia had zich alsnog kunnen overgeven maar dat doet hij niet. De koning is in die zin wel consequent maar verre van verstandig. Hij had zich toch kunnen overgeven op het moment waarop duidelijk was dat hij aan het kortste eind trok? Maar dat is hij niet van plan. Wel zien we hem en andere mensen aan het hof in Jeruzalem even verderop om een hoekje gluren. Ze zien die aanvoerders van de koning van Babylonië zitten in de Middenpoort.

Jeremia 39:3 *Toen kwamen alle vorsten van de koning van Babel naar binnen en zij vatten post bij de Middenpoort, namelijk Nergal-Sarezer, Samgar-Nebu, Sarsechim, de bevelhebber van de hofhouding, Nergal-Sarezer, de rab-mag, en al de overige vorsten van de koning van Babel.* Waarschijnlijk was koning Zedekia het al langer van plan. Als de nood aan de man was konden ze altijd nog vluchten, zo zal hij overwogen hebben. Blijkbaar is er tussen de muren bij de paleistuin een mogelijkheid om de stad te ontvluchten. Diezelfde nacht verlaat de koning met een groep getrouwen de stad Jeruzalem om het vege lijf te redden. Jeremia 39:4 *En het gebeurde zodra Zedekia, de koning van Juda, en al de strijdbare mannen hen zagen, dat zij op de vlucht sloegen en 's nachts uit de stad vertrokken, in de richting van de tuin van de koning, door de poort tussen de twee muren. Zelf vertrok hij in de richting van de Vlakte.* Het blijkt uiteindelijk niet zo'n kansrijke actie want de groep wordt gesignaleerd en achtervolgd. Koning Zedekia wordt gevangen genomen. Jeremia 39:5 *Maar het leger van de Chaldeeën achtervolgde hen en zij haalden Zedekia in op de vlakten van Jericho.* Men brengt de gevangenen – die hoge posten hadden bekleed in Jeruzalem en Juda – voor koning Nebukadrezar die in Ribla zetelt, 200 km ten noorden van Jeruzalem. Jeremia 39:5 *Zij namen hem gevangen en brachten hem naar Nebukadrezar, de koning van Babel, naar Ribla, in het land van Hamath.* *En die sprak het vonnis over hem uit.* Natuurlijk is de koning van Babel bijgepraat maar feit is dat hij zelf het vonnis uitspreekt. De zonen van koning Zedekia worden gedood samen met alle raadslieden en voorname mensen die dicht bij de koning stonden. De vooraanstaande mensen worden geëxecuteerd voor de ogen van Zedekia. Nadat de hele groep ter dood is gebracht – het ging niet zachtzinnig toe. Men spreekt van *afslachten* – worden bij Zedekia de ogen uitgestoken. Jeremia 39:6,7 *De koning van Babel liet de zonen van Zedekia in Ribla voor diens ogen afslachten. Ook liet de koning van Babel alle edelen van Juda afslachten. Verder liet hij de ogen van Zedekia blind maken en hem met twee bronzen ketenen binden om hem naar Babel te brengen.* Zedekia belandt dus alsnog in Babel.

Zij namen hem gevangen en brachten hem naar Nebukadrezar, de koning van Babel, naar Ribla, in het land van Hamath.

Nebukadrezar kende – het geloof van – de onderworpen volken.

Het is vermoedelijk geen toeval dat de koning de zonen van Zedekia laat doden samen met de andere adviseurs van de koning. Dat waren de haviken die uit alle macht probeerden Zedekia er van te weerhouden om zich over te geven. Dit was vermoedelijk dezelfde groep die Jeremia het leven lastig maakte. Ze vonden dat hij het moreel van de soldaten en de burgers in Jeruzalem ondermijnde met de Woorden die hij van God kreeg. Koning Nebukadrezar kende Daniël en zijn vrienden. Die

zaten daar al sinds 597 v Chr. Het waren ballingen, jonge veelbelovende Joden geselecteerd uit de kringen rondom de koning in Juda. Ze konden de koning van Babel nog van pas komen als godsdienstige of sociale of culturele zaken aan de orde waren die het Joodse volk betroffen. Nebukadrezar liet hen speciaal een opleiding geven om hen vertrouwd te maken met de taal en de cultuur van Babel. Hij veranderde hun namen in Beltesassar, Sadrach, Mesach en Abednego. Daniël 1:3-6 *Toen beval de koning aan Aspenaz, het hoofd van zijn hovelingen, dat hij enigen van de Israëlieten moest laten komen, namelijk uit het koninklijk geslacht en uit de edelen, jongemannen zonder enig gebrek, knap van uiterlijk, bedreven in alle wijsheid, ervaren in wetenschap, helder van verstand, en die in staat waren dienst te doen in het paleis van de koning, en dat men hen moest onderwijzen in de geschriften en de taal van de Chaldeeën. (..) Onder hen waren uit de Judeeërs: Daniël, Hananja, Misaël en Azarja. Het hoofd van de hovelingen gaf hun andere namen. Daniël noemde hij Beltsazar, Hananja Sadrach, Misaël Mesach en Azarja Abed-Nego.* Niet alleen nam hij deze jonge mannen op onder zijn adviseurs maar hij leerde hen ook beter kennen bij verschillende gelegenheden en dat niet alleen, maar ook de God van Israël. Hoewel Daniël en Jeremia in dezelfde tijd leefden – Daniël was nog jong en Jeremia redelijk oud – weten we niet of ze elkaar kenden. Ze worden nooit gezamenlijk genoemd behalve misschien als Daniël tot God gaat bidden als de 70 jaar van de ballingschap – waar God via Jeremia over gesproken had – voorbij zijn. Daniël 9:2 In die zin kenden ze elkaar wel, althans Daniël kende de profetieën van Jeremia. Uit alles blijkt dat de Babyloniërs redelijk op de hoogte waren van wat zich in de stad afspeelde en wat de positie was van de verschillende personen. Voor ons is dit wellicht verrassend maar voor mensen in die tijd is het vermoedelijk de normaalste zaak dat je vooral het geloof van de tegenstander serieus neemt. Het geloof speelt in onze geseclariseerde tijd feitelijk geen rol van betekenis. Het is meer iets wat iemand zelf moet weten of hij gelovig is of niet. In de tijd van Babel en Israël van 600 v Chr. is het geloof echter de dragende factor niet alleen van Israël maar ook van Babel en van Egypte enz. De overwinning op Jeruzalem en Juda wordt dan ook gezien als de overwinning van de god van Babel op de God van Israël. Niet voor niets worden de tempelspullen uit Jeruzalem in de tempel van Bel neergelegd in Babel. Daniël 1:1,2 *In het derde jaar van de regering van Jojakim, de koning van Juda, kwam Nebukadnezar, de koning van Babel, naar Jeruzalem en belegerde het. En de Heere gaf Jojakim, de koning van Juda, in zijn hand, en een deel van de voorwerpen van het huis van God. Hij bracht die naar het land Sinear, naar het huis van zijn god. Hij bracht de voorwerpen naar de schatkamer van zijn god.* Reken maar dat de leidinggevendenden van het leger van de Chaldeeën en dus ook koning Nebukadrezar op de hoogte waren van de profetieën van Jeremia.

Koning Nebukadrezar is redelijk op de hoogte van Jeruzalem.

De familie Safan.

Uit de informatie van Jeremia 40 – wat iets uitvoeriger verslag doet – weten we dat een zekere Nebuzaradan haarfijn aan Jeremia weet te vertellen hoe zijn God erover dacht. Jeremia 40:2,3 *De bevelhebber van de lijfwacht liet Jeremia halen en zei tegen hem: De HEERE, uw God, heeft dit kwaad over deze plaats uitgesproken, en de HEERE heeft het doen komen en gedaan zoals Hij gesproken had, want u hebt tegen de HEERE gezondigd en niet naar Zijn stem geluisterd. Daarom is dit woord*

aan u geschied. Jeremia werd goed behandeld. Hij mocht mee naar Babel, maar hij kon er ook voor kiezen te blijven. Jeremia 40:5 Hoe weet die Chaldeeër wat de God van Israël allemaal gezegd heeft in Jeruzalem? Die commandant kon wel tussen de mensen gestaan hebben. Voor Jeremia pakt dit persoonlijk bijzonder gunstig uit. Niet alleen voor de commandant van de lijfwacht maar ook voor koning Nebukadrezar is Jeremia een open boek. Het is NB Nebukadrezar zelf die – na het vonnis voltrokken te hebben over de elite van de stad – de opdracht geeft Jeremia in bescherming te nemen. Jeremia 39:11,12 *Maar wat Jeremia betrof, had Nebukadrezar, de koning van Babel, bevel gegeven door de hand van Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht: Neem hem mee, houd uw ogen op hem gericht en doe hem geen enkel kwaad. Voorzeker, zoals hij tot u spreken zal, zo moet u met hem doen.* Hoe wist Nebukadrezar dit, vraag je je af? Feit is ook dat hij een sympathisant van Jeremia tot gouverneur maakt van Jeruzalem en Juda, van wat daar van over is. Dat zal ook niet geheel toevallig zijn. Het is *Gedalja, de zoon van Achikam, de zoon van Safan.* Jeremia 39:14 De familie Safan was echt bevriend met Jeremia. Het was een schrijversfamilie die we al kennen vanuit de tijd toen koning Josia nog aan de macht was. Maar hun sympathie voor de profeet is nooit bekoeld, zoals wel bij anderen. Achikam – ook een zoon van die Safan – heeft persoonlijk het leven van de profeet Jeremia gered toen deze bijna gelyncht werd op het tempelplein. Jeremia 26:24 Deze Achikam was de vader van Gedalja. Vind je het gek dat koning Nebukadrezar vertrouwen heeft in de familie Safan? Nee, dat is heel begrijpelijk. Zij stonden aan de kant van Jeremia en van Jeremia had Nebukadrezar een hoge pet op. Het is niet helemaal zeker maar je had naast de schrijvers de vorsten oftewel de edelen die ook wel raadslieden werden genoemd. De groep schrijvers komen we bijvoorbeeld tegen op het moment dat Baruch het boek Jeremia voorleest op het tempelplein. Aan alles is af te lezen dat de schrijvers op zich sympathiek tegenover de profeet staan. Het voorlezen op het tempelplein gebeurt namelijk vanuit een kamer van Gemarja een zoon van de hofschrijver Safan. Ook raden zij Baruch en Jeremia aan zich te verbergen al moeten ze – voor hun gevoel – wel met het boek naar de koning. Een van de schrijvers is een zoon van Safan. Jeremia 36:9-12 *Het gebeurde in het vijfde jaar van Jojakim, de zoon van Josia, de koning van Juda, in de negende maand, dat zij een vasten uitriepen voor het aangezicht van de HEERE, voor heel het volk in Jeruzalem en heel het volk dat uit de steden van Juda naar Jeruzalem kwam. Toen las Baruch uit de boekrol de woorden van Jeremia voor in het huis van de HEERE, in de kamer van Gemarja, de zoon van Safan, de schrijver, in de bovenste voorhof, bij de ingang van de nieuwe poort van het huis van de HEERE, ten aanhoren van heel het volk. Toen Michaja, de zoon van Gemarja, de zoon van Safan, al de woorden van de HEERE uit die boekrol hoorde, daalde hij af naar het huis van de koning, naar de kamer van de schrijver. En ziedaar, alle vorsten zaten er: de schrijver Elisama, Delaja, de zoon van Semaja, Elnathan, de zoon van Achbor, Gemarja, de zoon van Safan, Zedekia, de zoon van Hananja, en alle vorsten.* Hier ontmoeten we een broer en een oom van deze Gedalja. Weliswaar in de tijd van koning Jojakim, maar de sympathie is blijkbaar gebleven.

Maar wat Jeremia betrof, had Nebukadrezar, de koning van Babel, bevel gegeven door de hand van de bevelhebber van de lijfwacht.

Koning Nebukadrezar pakte vooral de kring rondom de koning aan.

Wat opvalt is dat *de raadslieden* van de koning – die de profeet niet goed gezind zijn – tegen het einde van de belegering van Jeruzalem aangetroffen worden rondom Jeremia, terwijl in de laatste hoofdstukken *de schrijvers* volkomen ontbreken. Het is goed mogelijk dat zij het advies van Jeremia en de HEERE hebben overgenomen en overlopen zijn naar de Chaldeeën. In ieder geval treffen we na de val van Jeruzalem Gedalja aan. Het is – zoals gezegd – goed mogelijk dat koning Nebukadrezar zich heeft laten informeren door de overlopers. Jeremia stond er bij de overlopers goed op, dat mag duidelijk zijn. Zij hadden zijn advies opgevolgd. Ook vielen de woorden, die Jeremia in Jeruzalem sprak in goede aarde bij de Babylonische vorst. ‘Natuurlijk!, zouden wij zeggen. Dit kwam hem goed uit.’ Jeremia pleitte namelijk voor onderwerping aan Babel. Zeker, het paste precies in zijn straatje maar Nebukadrezar zal toch ook zijn wijze hoofd wel eens geschud hebben over zoveel politiek onverstand als er in het paleis van Jeruzalem zetelde. Verder had Zedekia zich bij zijn aantreden als koning van Jeruzalem en Juda met de hand op de Bijbel en een dure eed verbonden aan de koning van Babel. De God van Israël staat toch voor waarheid moet Nebukadrezar gedacht hebben. En dan hebben we het nog niet over ‘the angry young men’, de zonen en de andere haviken rondom de vorst. Het zal niet toevallig zijn dat Nebukadrezar de zonen van de koning en de andere edelen laat doden. Dat waren de mensen die het grootste verzet hadden geboden vanuit Jeruzalem. Soms is er sprake van 5 soms van 7 man die bij de koning in en uit mochten lopen. 2 Koningen 25:19/Jeremia 52 Tegen het einde van zijn regering is Zedekia ‘aangeschoten wild’. Hij vertrouwt niemand. Hij kan blijkbaar niet terug maar wil ook niet vooruit. Wie zet hem onder druk? Wat is de rol van de raadslieden die Jeremia willen doden? Het is duidelijk dat Nebukadrezar niet alleen de hogepriesters maar de hele bovenlaag die te maken had met de koning en het leger en ook nog zestig andere vooraanstaande mensen uit Jeruzalem liet doden. Het is net alsof Nebukadrezar er van op de hoogte was dat de koning feitelijk de macht verloren had. Het waren de mensen met geld en de ‘angry few’ die de dienst uitmaakten. Hen heeft hij in ieder geval laten doden. 2 Koningen 25:18-22

Havik of

Vredesduif?

Twee versies over het lot van Jeremia na de inval in Jeruzalem.

Het is opmerkelijk om het verschil te zien tussen twee lezingen die verband houden met de in vrijheidstelling van Jeremia. Jeremia bevindt zich op het moment – waarop de bres geslagen is in de muur van Jeruzalem – in het kwartier van het paleis als gevangene. Als diezelfde nacht koning Zedekia met zijn gevolg de benen neemt over de paleismuur naar de Araba in het Oosten, is Jeremia daar niet bij. Uit het relaas wordt duidelijk dat koning Zedekia en veel van zijn medevluchtters gepakt werden en naar Ribla werden gevoerd zo’n 200 km ten noorden van Jeruzalem. Het zal niemand verbazen dat dat zeker in die tijd allemaal zijn tijd vraagt. Het is daar in Ribla – na de dood van de zonen van koning Zedekia – dat koning Nebukadrezar aan Nebuzaradan de opdracht geeft om naar Jeremia uit te kijken en hem te beschermen. Uit allerlei gegevens blijkt dat die Nebuzaradan pas een maand later in Jeruzalem aankwam om o.a. deze opdracht van de koning uit te voeren. Op de

negende dag van de vierde maand werd Jeruzalem veroverd, terwijl Nebuzaradan pas op de tiende dag van de vijfde maand de stad bereikt. Jeremia 52:12 *Daarna, in de vijfde maand, op de tiende van de maand – dat jaar was het negentiende regeringsjaar van koning Nebukadrezar, de koning van Babel – kwam Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht, die in dienst stond van de koning van Babel, in Jeruzalem.* De eerste lezing is dat deze Nebuzaradan met een paar andere hoge pieten direct na de inval in Jeruzalem bij het kwartier in het paleistuin kwamen. Zij behandelden de profeet Jeremia met volle eegards, stelden hem in vrijheid en brachten hem over naar de zoon van Safan die tot gouverneur was benoemd. Jeremia 39:11-14 *Maar wat Jeremia betrof, had Nebukadrezar, de koning van Babel, bevel gegeven door de hand van Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht: Neem hem mee, houd uw ogen op hem gericht en doe hem geen enkel kwaad. Voorzeker, zoals hij tot u spreken zal, zo moet u met hem doen. Toen stuurden Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht, Nebuschasban, de bevelhebber van de hofhouding, Nergal-Sarezer, de rab-mag, en al de bevelhebbers van de koning van Babel boden. Zij stuurden boden, haalden Jeremia uit het binnenplein van de wacht en gaven hem over aan Gedalia, de zoon van Ahikam, de zoon van Safan, om hem naar huis te brengen. Zo verbleef hij te midden van het volk.* Dit is de eerste lezing. In dit geval heeft Jeremia even moeten wachten, maar dan heb je ook wat, zult u zeggen. Inderdaad hij werd – volgens deze lezing – bijzonder eervol ontslagen uit de gevangenis. Gedalja bracht hem naar huis. Hij was vrij. Feitelijk is het vermoedelijk iets anders verlopen, al komt na een maand het uiteindelijke resultaat ongeveer op hetzelfde neer. Als gelovige loop je nog wel eens met de vraag rond of God je wel ziet? Het leven kan namelijk bijzonder chaotisch en pijnlijk verlopen. Ook kan er een afwisseling zijn van dingen die niet echt prettig zijn, waardoor je als mens de moed zou kunnen verliezen. Daar komt nog bij dat zo'n periode van uitzichtloosheid vaak lang duurt, langer dan iemand lief is.

Jeremia aanvankelijk met de ballingen weggevoerd richting Babel.

Hoe is het vermoedelijk verlopen? Wel, Jeremia is door de soldaten van de Chaldeeën met de andere inwoners van Jeruzalem weggevoerd naar Rama. Rama ligt zes km ten Noorden van Jeruzalem. Het is de verzamelplaats geworden van de ballingen voordat ze naar Babel werden gevoerd. Jeremia heeft dus vermoedelijk zeker een maand in de veronderstelling verkeerd dat hij mee weggevoerd zou worden naar Babel. Al die tijd bleef hij geboeid. Tussen de ballingen zaten mensen die hem sympathiek gezind waren want de overlopers waren er ook bij. Naast de overlopers waren er de inwoners van Jeruzalem, mensen die de boodschap van de profeet hadden genegeerd. Die meden hem. Rama is een plaats waar mensen slechte herinneringen aan hebben. Voor Jeremia zal dit niet anders geweest zijn. Jeremia 31:15 *Zo zegt de HEERE: Er is een stem gehoord in Rama, een rouwklacht, een zeer bitter geweent: Rachel weent over haar kinderen. Zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, want zij zijn er niet meer.* Hoewel de Bijbel met geen onvertogen woord spreekt over Jeremia's situatie kunnen wij ons toch voorstellen dat de profeet het een wat lastige

toestand vond. Misschien heeft hij zich wel eens afgevraagd wat er terecht kwam van Gods zorg voor hem. Deze versie van het verhaal horen we in Jeremia 40:1-4 *Het woord dat van de HEERE gekomen is tot Jeremia, nadat Nebuzaradan, de bevelhebber van de lijfwacht, hem uit Rama weg had laten gaan, toen hij hem gevangengenomen had, en hij in ketenen geboeid was te midden van alle ballingen uit Jeruzalem en Juda, die weggevoerd werden naar Babel. De bevelhebber van de lijfwacht liet Jeremia halen en zei tegen hem: De HEERE, uw God, heeft dit kwaad over deze plaats uitgesproken, en de HEERE heeft het doen komen en gedaan zoals Hij gesproken had, want u hebt tegen de HEERE gezondigd en niet naar Zijn stem geluisterd. Daarom is dit woord aan u geschied. Nu dan, zie, ik heb u vandaag losgemaakt van de ketenen die om uw handen waren. Als het goed is in uw ogen om met mij naar Babel te komen, kom mee, en ik zal mijn oog op u gericht houden. Maar is het kwalijk in uw ogen om met mij mee naar Babel te komen, laat het. Zie, heel het land ligt vóór u: Ga daarheen, waar het in uw ogen goed en juist is te gaan.* Bovenstaande versies van de geschiedenis kunnen ons helpen om nooit op te geven te hopen op God. Ook als de omstandigheden in alle toonaarden ontkennen dat God u ziet, God ziet u wel. Ook als het bij wijze van spreken te lang duurt moet u toch de moed niet opgeven. We moeten soms nog wat geduld hebben, voordat wij God zien. Maar dat moment komt.

De profeet Jeremia werd er tussen uitgehaald en in vrijheid gesteld .

De vijand blijkt goed op de hoogte van het geloof.

Verbazingswekkend hoeveel die commandant van de lijfwacht weet van het geloof van Israël. Ik weet niet of u het gezien heeft, maar hij heeft het niet over uw God, maar noemt de HEERE bij zijn Naam JHWH. Die man slaat ook nog eens de spijker op de kop. Jeremia – die overigens niet reageert – kan niet anders dan hiermee instemmen. Hoe kan het dat een buitenlander – een vijand nog wel van Israël – over kennis beschikt die alleen de gelovigen en dan ook nog de orthodoxie gegeven is. Hoe dan ook, hieruit mag duidelijk worden hoe belangrijk het geloof van de tegenstander was voor Babel. Datgene wat relevant was in tijden van oorlog is – in die tijd – het geloof van de vijand. Hoe staat hun God er in? Het is wel eens eerder opgevallen – in de strijd tussen Assur en Jeruzalem 150 jaar daarvoor – dat de vijand bijzonder goed geïnformeerd is. Het speelde in de tijd van Hizkia. Jesaja trad op als profeet in die tijd. De achterliggende reden is ook begrijpelijk. Wanneer het geloof het houvast is van een natie zijn ze in hun geloof ook te raken. Wanneer het een vijand lukt om het geloof aan het wankelen te brengen, raakt als het ware het anker waarmee het schip vastligt, los. De zaken waaraan koning Hizkia in zijn tijd houvast heeft, is de eigen kracht van het leger en de coalitie met Egypte en – niet in het minst – zijn God. De generaal van Assur blijkt heel goed op de hoogte. Hij ondermijnt niet

alleen het vertrouwen op de eigen kracht van het leger en de coalitie maar ook het geloof van Israël. Jesaja 36:7-10 *En als u tegen mij zegt: Wij vertrouwen op de HEERE, onze God – is Hij het niet van Wie Hizkia de offerhoogten en altaren verwijderd heeft? En heeft Hizkia niet en tegen Juda en tegen Jeruzalem gezegd: Voor dit altaar moet u zich neerbuigen? Nu dan, ga toch een weddenschap aan met mijn heer, de koning van Assyrië: ik geef aan u tweeduizend paarden, als u van uw kant daarvoor de ruiters kunt leveren! En hoe zou u ooit een aanval kunnen keren van een enkele landvoogd van de geringste dienaren van mijn heer? U vertrouwt voor uzelf echter op Egypte vanwege zijn strijdwagens en ruiters. Nu dan, ben ik buiten de wil van de HEERE tegen dit land opgetrokken om het te gronde te richten? De HEERE heeft tegen mij gezegd: Trek tegen dit land op en richt het te gronde!* Hier en daar mag hij er dan naast zitten, maar hij beschikt over vrij veel 'inside information' wat het geloof van Israël betreft. Hij spreekt luid en duidelijk – en dat ook nog in de taal van Israël, het Hebreeuws – tot de inwoners die zich op de muren van Jeruzalem bevinden. Hij houdt een heel verhaal en komt aan het eind nog eens op het geloof van Israël terug. Jesaja 36:18-21 *Laat Hizkia u niet misleiden door te zeggen: De HEERE zal ons redden. Hebben de goden van de volken, ieder zijn eigen land, gered uit de hand van de koning van Assyrië? Waar zijn de goden van Hamath en Arpad? Waar zijn de goden van Sefarvaïm? Hebben zij Samaria dan soms uit mijn hand gered? Wie onder al de goden van deze landen zijn er die hun land uit mijn hand gered hebben? Zou de HEERE Jeruzalem dan wél uit mijn hand redden? Maar zij zwegen en antwoordden hem met geen woord, want het gebod van de koning was dit: U mag hem niet antwoorden.* Toen was het geloof nog echt een houvast. Zo bleek het ook te werken in de situatie van Hizkia. God de HEERE gaf een grote bevrijding. Jeruzalem werd gespaard. Zo voelde dat ook voor de tegenstander Assur. De God van Israël had de god van Assur een zware slag toebedeeld. Dat was ook het moment waarop Babel – die later de macht van Assur zou overnemen – om de hoek kwam kijken. Die kwamen met felicitaties voor de koning van Israël toen hij weer hersteld was van zijn ziekte. Jesaja 39:1

Geloof als een anker dat houvast geeft

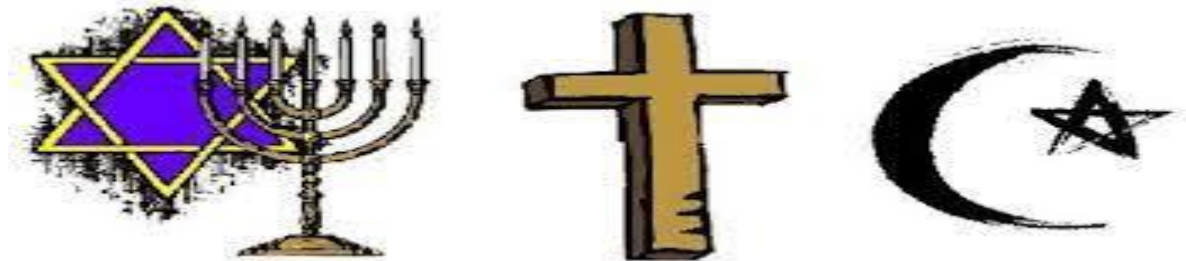

Weten wat de ander gelooft.

In de tijd van Assur en Babel merk je de interesse in het geloof van Israël. Het lijkt er op dat men uitgaat van de regel: 'Vertel mij wat u gelooft en ik weet hoe u te overwinnen bent.' Het motief is even voor de hand liggend als helder. Het geloof betekent alles voor deze mensen in die tijd. Wanneer je als tegenstander het hart van hun geloof weet te raken zijn ze kwetsbaar. In die zin is het gewoon opvallend hoe weinig de politiek en de rest van ons volk vandaag de dag weten van het Islamitische geloof. Het geloof wordt in Europa meer als een soort van privéaangelegenheid beschouwd. Ieder mens mag geloven wat hij wil, wanneer hij zich verder maar aan de wet houdt. Toch worden – om iets te noemen – de volken in de Midden Oosten duidelijk gestempeld door de Islam. Het zijn mensen zoals wij. Ze huilen net zo hard als wij wanneer iemand van wie ze houden, overlijdt. Als ze in nood zijn proberen ze een veilig heenkomen te zoeken. Net als wij. Maar zij zijn wel Islamiet. Wat betekent dat? Het betekent bijvoorbeeld dat ze grote problemen hebben met

christenen – die ook op de vlucht zijn – en om nog een andere groep te noemen: de homo's. Wij zouden denken dat wanneer je in een AZC in Nederland verblijft en gered bent van de terreur, je blij en dankbaar bent. Dat zijn ze ook wel, maar – daar kunnen ze weinig aan doen – het zijn Islamieten en die moeten niets hebben van christenen en ook niet van homo's om een paar groepen te noemen. We hebben een humanitaire verantwoordelijkheid om vluchtelingen te helpen, maar we zouden er niet onverstandig aan doen om te kijken of die mensen ook gemakkelijk integreren in onze samenleving. Hoe reageert de politiek? Men maakt een apart AZC voor homo's en ook voor de christenen. Dat lijkt misschien wel een goede oplossing omdat het veiligheid biedt. Maar in feite is het een schijnoplossing, want al die vluchtelingen moeten wel deel uit gaan maken van onze Nederlandse samenleving en dat betekent dat ze normaal om moeten gaan met de groepen die net genoemd zijn. Islamitische mensen hebben – gezien hun geloof – het gevoel dat ze de handen en de mond van Allah zijn en dus schelden sommigen van hen ook Joodse mensen en vrouwen uit. Want dat is ook een groep waar ze weinig vleijends over weten te vertellen. Wanneer de Nederlandse overheid de Islamitische gemeenschap zou kennen zou er niet alleen geen politieke meerderheid zijn gekomen voor de segregatie van homo's en christenen, maar dan had men de Islamitische vluchtelingen ook realistischer aangepakt. De Nederlandse overheid zou deze mensen vanaf het begin duidelijk moeten maken dat men hier in dit land normaal omgaat met medeburgers – wat ze ook geloven en welke aard ze ook hebben. Terugsturen is een optie. Geen verblijfsvergunning is een optie. Wat je mist in Nederland is een duidelijk optreden. Maar wat nog meer gemist wordt is een kennis van de godsdienst. Voor de Islamiet staat het geloof op nummer één. Hij laat zich leiden door de Sharia, de Islamitische wetgeving. De Islamiet kent niet het onderscheid kerk en Staat. Voor hen valt het maatschappelijke leven samen met het geloof; zoals het geloof denkt, zo denkt de Islamiet. Het zou ook vandaag werkelijk helpen wanneer men iets meer afwist van het geloof van de mensen.

Jood, Christen en Islamiet.

Strijd tegen de God van de Bijbel.

Wat wij vandaag mooi vinden – als het tegen de Islam gericht is – kan morgen tegen het christelijke geloof gebruikt worden. En wij weten een ding heel goed en dat is dat de vrouwenstandpunt en de homostandpunt van de Bijbel bijzonder omstreden is in de westerse wereld. Het christelijk geloof is een prima geloof volgens deze wereld – als men bijvoorbeeld denkt aan de diaconale kant van het verhaal – maar het wordt door deze wereld bestreden waar het gaat over de ongelijkheid van man en vrouw en de afwijzing van homoseksualiteit. Die Bijbelse uitleg en de praktijk van de ongelijkheid van man en vrouw en de afwijzing van homoseksualiteit vindt men niet in alle kerken, maar gelukkig nog wel binnen het grootste deel van de christelijke kerk, namelijk de Rooms Katholieke Kerk en de Grieks Orthodoxe Kerk en de Oosters Orthodoxe Kerk. De wereld blijkt heel goed te weten wat wij geloven. Er zal een moment komen – en dat is er reeds – dat men het christelijk geloof aanvalt. Men werkt volgens de methode van de tegenstander van God, de duivel. Zo zal men eerst *goedschiks* proberen het christelijk geloof naar zijn hand te zetten. De benadering van de protestantse kerk loopt via homostellen die vragen om lid te worden en deel te nemen aan het Heilig Avondmaal. De protestantse hobbel in Nederland is bijna genomen. De katholieke drempel is hoger. Men let heel

sterk op de houding van de kerk c.q. de paus naar de homogemeenschap. In Italië is maatschappelijke druk om te komen tot het homohuwelijk compleet met de mogelijkheid van adoptie. Die wet redde het niet, maar wel heeft men een stap in die richting gezet. Men wil een pro-homostandpunt van de paus en de kerk. Als dit niet lukt op een vriendelijke manier – anders gezegd als het niet goedschiks lukt – wordt het kwaadschiks. De aanval en de strijd in deze wereld zal tegen het einde van de tijd niet gaan om land of volk, maar het zal een strijd zijn tegen het geloof om precies te zijn tegen het christelijk geloof en de God van de Bijbel. De opmerkelijke overeenkomst bij het vrouwenstandpunt en het homostandpunt is de achterliggende gedachte van de strijd tegen de regering van onze God. Beiden hebben namelijk met het reliëf te maken dat God in de wereld heeft gelegd, of – beter gezegd – de hiërarchie. De vrouw moet ondergeschikt zijn aan de man, vindt de Heere. De man is het hoofd van de vrouw en Christus is het hoofd van de man en God is het hoofd van Christus, zegt Paulus in 1 Korintiërs 11:3 *Maar ik wil dat u weet dat Christus het Hoofd is van iedere man en de man het hoofd van de vrouw en God het Hoofd van Christus.* Wie de vrouw gelijk maakt aan de man, morrelt aan de hiërarchie die uitloopt op de Allerhoogste. Bij de gelijkstelling man/vrouw in de kerk legt men zeker tien belangrijke Bijbelwoorden van de HEERE – die daar tegen pleiten – naast zich neer. Men luistert gewoon niet naar God als men dat doet. In het geval van gelijkstelling man/vrouw buigen we onze knieën dus niet langer voor de Allerhoogste, maar maken we ons vrij om te doen wat we zelf in het hoofd hadden. Omdat de samenleving zich van God afkeert heeft God de samenleving overgegeven aan een manier van denken die maakt dat een man liefde opvat voor zijn gelijke, namelijk een man en een vrouw voor een vrouw. Romeinen 1:25-27 *Zij hebben de waarheid van God vervangen door de leugen, en het schepsel vereerd en gediend boven de Schepper, Die te prijzen is tot in eeuwigheid. Amen. Daarom heeft God hen overgegeven aan schandelijke hartstochten, want ook hun vrouwen hebben de natuurlijke omgang vervangen door de tegennatuurlijke. En evenzo hebben ook de mannen de natuurlijke omgang met de vrouw opgegeven, en zijn in wellust voor elkaar ontbrand: mannen doen schandelijke dingen met mannen en ontvangen het gepaste loon voor hun dwaling in zichzelf.* Homoseksualiteit is een symptoom van een samenleving die niet langer de knieën buigt voor God. Als puntje bij paaltje komt is de strijd voor vrouwenemancipatie en homoseksualiteit dus een strijd tegen God, de God van de Bijbel, de Vader van onze Heere Jezus Christus, Die samen met de Zoon en de Geest de enige God is, Die leeft en regeert tot in eeuwigheid. Psalm 2:1-3 *Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken wat zonder inhoud is? De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de HEERE en tegen Zijn Gezalfde: Laten wij Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen!*

Hiërarchie: God, Christus, man, vrouw.

God maakt Zijn bedreigingen en beloften waar.

Sommige uitleggers hebben de neiging deze hoofdstukken in het boek Jeremia vooral als historisch 'af te doen'. Dat zou wel eens een vergissing kunnen zijn, want feitelijk wordt hier de uitkomst beschreven van verschillende beloften en dreigementen van de HEERE. Het is niet alleen voor de geschiedschrijving, maar vooral ook voor het geloof van Israël en het christelijk geloof – dat daar uit

voortgekomen is – wezenlijk om te zien en te belijden dat God doet wat Hij zegt; ten goede en ten kwade. Daar mag niemand aan twifelen. Feitelijk is Jeremia 39 een historische beschrijving van de afloop van de belegering van Jeruzalem, maar wie het van dichterbij bekijkt, ziet dat de HEERE laat zien dat alles wat Hij over de toekomst van Israël of Juda of Jeremia of Ebed Melech heeft gezegd, vervuld wordt. Wat dat betreft vertelt die Nebuzaradan precies waar het om draait in deze geschiedenis. Jeremia 40:2,3 *De bevelhebber van de lijfwacht liet Jeremia halen en zei tegen hem: De HEERE, uw God, heeft dit kwaad over deze plaats uitgesproken, en de HEERE heeft het doen komen en gedaan zoals Hij gesproken had, want u hebt tegen de HEERE gezondigd en niet naar Zijn stem geluisterd. Daarom is dit woord aan u geschied.* Dat is wezenlijk. Het is wellicht nodiger om de realiteit van *het oordeel* onder de aandacht te brengen, dan *de genade* die God aan Zijn volk betoont. Zo beslaat de uitvoering van het oordeel van God in het boek Openbaring 14-19 tenminste zes hoofdstukken, terwijl voor de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Aarde twee hoofdstukken worden ingeruimd. Laten we het beschouwen als een fikse waarschuwing. God meent wat Hij zegt. ‘God wil niet de dood van de zondaar, maar dat hij zich bekeert en leeft!’ In het boek Kronieken merken we ook deze bewogenheid van God waar het om de ballingschap gaat en de verwoesting van Jeruzalem en de tempel. 2 Kronieken 36:15-21 *De HEERE, de God van hun vaders, zond hun vroeg en laat waarschuwende woorden door de hand van Zijn boden, want Hij wilde Zijn volk en Zijn woning sparen. Maar zij spotten met de boden van God, verachtten Zijn woorden en maakten Zijn profeten belachelijk, tot de grimmigheid van de HEERE tegen Zijn volk zo hoog opsteeg dat er geen genezing meer mogelijk was. Toen deed Hij de koning van de Chaldeeën tegen hen optrekken, die hun jongemannen in het huis van hun heiligdom met het zwaard doodde. Hij spaarde de jongemannen, de meisjes, de ouderen en de stokouden niet. God gaf hen allen in zijn hand. Alle voorwerpen van het huis van God, de grote en de kleine, de schatten van het huis van de HEERE en de schatten van de koning en zijn vorsten: dat alles bracht hij naar Babel. Zij verbrandden het huis van God, en braken de muur van Jeruzalem af. Ook alle paleizen van Jeruzalem verbrandden zij met vuur, zodat alle kostbare voorwerpen ervan te gronde werden gericht. En wie overgebleven was van het zwaard, voerde hij weg naar Babel, en zij werden hem en zijn zonen tot slaven, tot het koninkrijk van Perzië ging regeren, om het woord van de HEERE, bij monde van Jeremia gesproken, te vervullen, totdat het land behagen zou scheppen in zijn sabbatsjaren. Het rustte al de dagen van de verwoesting, totdat de zeventig jaar vervuld waren.*

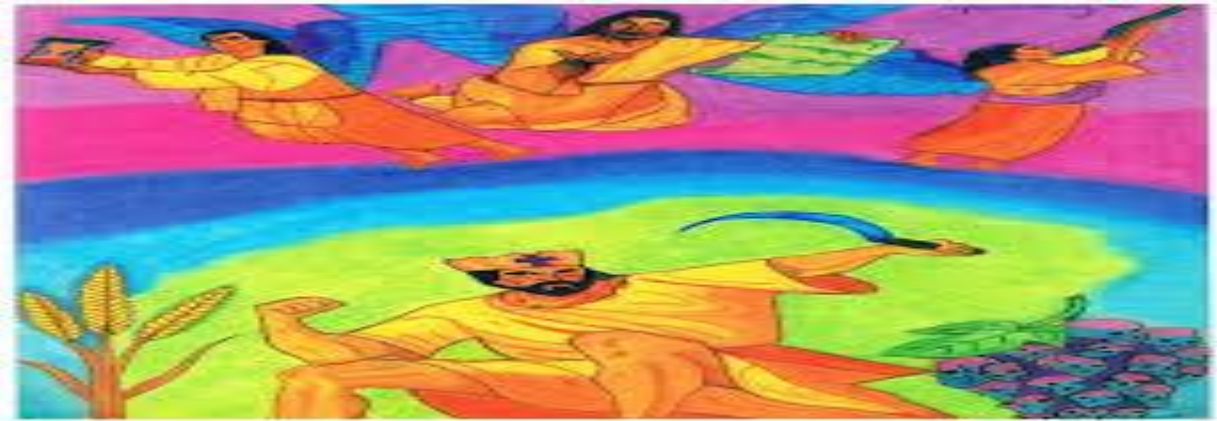
De HEERE, de God van hun vaders, zond hun vroeg en laat waarschuwende woorden door de hand van Zijn boden.

Wat we aantreffen in het boek Openbaring zien we ook bij het optreden van de Heere Jezus. Niet alleen brengt Hij het goede nieuws waardoor mensen gered kunnen worden en doet Hij tekenen en wonderen om Zijn boodschap te onderstrepen. Maar de Heere spreekt ook het oordeel uit over de steden die zijn boodschap veronachtzamen. Mattheus 11:23 *En u, Kapernaüm, die tot de hemel toe verhoogd bent, u zult tot de hel toe neergestoten worden. Want als in Sodom de krachten waren gebeurd die in u hebben plaatsgevonden, dan zou het tot op de huidige dag gebleven zijn. Veel*

mensen – ook christenen – willen wel de hemel voor zichzelf, maar niet de hel voor de anderen. Dat is op zich vriendelijk bedoeld, maar niet erg Bijbels. Ook doet men geen recht aan de ernst van de situatie. Er zijn twee soorten mensen. De mensen die gered worden en de mensen die voor altijd verloren gaan. Van beiden – dood en leven – is sprake in het boek Openbaringen en van beiden is sprake in Jeremia 39. Jeremia en Ebed Melech worden gered, terwijl de zonen van koning Zedekia en de haviken uit de hogere lagen van de bevolking – de mensen die niet luisterden naar de HEERE – worden gedood. Over koning Zedekia had de HEERE trouwens gezegd dat hij naar Babel zou worden gevoerd en dat God daar naar hem zou omkijken. Ook al is het moeten aanzien van de dood van zijn zonen en zijn blindheid niet mis, hij mag – zwaar gehavend – toch verder. Gezien het verloop van deze geschiedenis – die bewijst dat God doet wat Hij zegt – mogen we ook voor koning Zedekia geloven dat God hem nabij is geweest in Babel; ook al horen wij niets meer van hem. Jeremia 32:4,5 en Zedekia, de koning van Juda, zal aan de hand van de Chaldeeën niet ontkomen, want hij zal zeker in de hand van de koning van Babel gegeven worden. Hij zal van mond tot mond met hem spreken en oog in oog met hem staan. Hij zal Zedekia naar Babel doen gaan. Daar zal hij blijven, totdat Ik naar hem zal omzien, spreekt de HEERE. Wanneer u tegen de Chaldeeën strijdt, zult u niet voorspoedig zijn.

Oordeel en redding

God zorgt voor de Zijnen en hun helpers.

Jeremia wordt er tussen uitgehaald. Het is niet zomaar de eerste de beste die oog heeft voor de profeet. Het is NB Nebukadrezar zelf, de koning van Babel, die de profeet in bescherming neemt. Beter kunnen wij zeggen dat er een nog Persoon is hoger dan de koning van Babel, Die naar de profeet omziet en dat is de HEERE God. God doet wat Hij belooft. Bij zijn aantreden had de HEERE toegezegd dat Hij Jeremia zou beschermen tegen elke vijandelijke aanval. Jeremia 1:17-19 *U dan, omgord uw middel, sta op en spreek tot hen alles wat Ik u gebieden zal. Wees niet ontsteld vanwege hen, anders zal Ik u ontsteld doen zijn voor hen. Want zie, Ik stel u heden aan tot een versterkte stad, tot een ijzeren pilaar en tot bronzen muren, tegen heel het land, tegen de koningen van Juda, tegen zijn vorsten, tegen zijn priesters en tegen de bevolking van het land. 19Zij zullen tegen u strijden, maar zij zullen niet tegen u op kunnen, want Ik ben met u, spreekt de HEERE, om u te redden.* Wij weten inmiddels wat dit feitelijk betekende. Het is niet zo dat de profeet niets kan gebeuren. De beroerdste zaken overkomen hem. Zo wordt Jeremia bijna gelyncht op het tempelplein. Jeremia 26 Hij wordt bijna omgebracht in de put. Jeremia 38 Hij wordt uitgescholden en zwart gemaakt. Hij wordt gehaat. Niemand trekt zich ook maar iets van hem aan. Hij raakt steeds meer in een isolement. Er zijn op een gegeven moment bijna geen mensen meer in de stad Jeruzalem die nog iets van sympathie voelen voor de profeet. Dus dat wil de HEERE er niet mee zeggen d'at ons nooit iets naars kan overkomen.' Maar – als God deze toezegging doet – betekent het wel dat Hij ervoor zorg draagt dat we het er levend van af brengen. Jeremia werd niet gedood. Hij hoefde ook de ballingschap niet in waar het wel even naar uitzag. God liet hem er via Nebuzaradan tussen uithalen. Hij mocht gaan

en staan waar hij wilde. Jeremia is er stil van. Jeremia 40:4 *Nu dan, zie, ik heb u vandaag losgemaakt van de ketenen die om uw handen waren. Als het goed is in uw ogen om met mij naar Babel te komen, kom mee, en ik zal mijn oog op u gericht houden. Maar is het kwalijk in uw ogen om met mij mee naar Babel te komen, laat het. Zie, heel het land ligt vóór u: Ga daarheen, waar het in uw ogen goed en juist is te gaan.* Jeremia volgt het advies op van Nebuzaradan. Hij voegt zich bij Gedalja, de zoon van Safan die tot gouverneur van Jeruzalem en Juda – en wat daar van over is – benoemd is door Nebukadrezar. Jeremia gaat naar Mispa, waar deze gouverneur zich gevestigd heeft.

De redding van Ebed Melech

Behalve Jeremia is er nog iemand die door de HEERE gered wordt. Dat is Ebed Melech. Hoewel er vooraf geen belofte is afgegeven voor deze man uit Ethiopië, neemt God het – zoals altijd – op voor degenen die in de bres springen voor de trouwe gelovigen. Dat had deze Ebed Melech gedaan. Toen de tegenstanders van Jeremia hem in een leegstaande put hadden gegooid, heeft Ebed Melech het voor Jeremia opgenomen. Hij ging naar de koning en vroeg of hij Jeremia uit de put mocht halen. De koning vond dat niet alleen goed, maar stelde ook dertig man beschikbaar om hem daarbij te helpen. Dat is God niet vergeten. Toen Jeremia nog ingekwartierd zat in de paleistuinen – het was vermoedelijk ook nog vóór de val van de stad – kreeg hij van God de bevrijdende boodschap voor Ebed Melech. Blijkbaar had die Ebed Melech zelf het gevoel dat het met Jeruzalem nog goed zou aflopen en dat dat dan ook zijn redding zou zijn. Maar God maakt hem duidelijk dat Hij dat nooit heeft toegezegd zo is het dus ook niet gegaan. Toen Jeremia nog in het kwartier van de paleiswacht gevangenzat, had de HEERE tot hem gesproken. Jeremia 39:15,16 *Het woord van de HEERE was tot Jeremia gekomen, toen hij nog opgesloten zat op het binnenplein van de wacht: Ga tegen Ebed-Melech, de Cusjiet, zeggen: Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Zie, ik ga Mijn woorden over deze stad brengen, ten kwade en niet ten goede; op die dag zullen ze voor uw ogen geschieden.* Het zal niemand – die tot zich laat doordringen wat God tegen de Ethiopiër zegt – ontgaan hoeveel waarde de HEERE er aan hecht om te laten zien dat wat er gebeurt in overeenstemming is met Zijn Woord van dreiging of belofte. Dus die verwachting die blijkbaar nog lang door Ebed Melech gekoesterd werd, ging niet door. Jeruzalem viel in handen van de belegeraars. Maar wat wel gebeurde was dat God Ebed Melech zou redden. Wij weten niet hoe hij gered is en wat er verder met hem gebeurde. Wat we wel weten uit dit Bijbelgedeelte is dat God alles wat Hij toezegt ook volbrengt. We mogen er dus gevoeglijk vanuit gaan dat het met die Ebed Melech goed is afgelopen. Want dat had God gezegd. Jeremia 39:17,18 *Op die dag zal Ik u echter redden, spreekt de HEERE, en u zult niet in de hand van de mannen gegeven worden voor wie u met schrik bevangen bent. Voorzeker, Ik zal u beslist bevrijden. U zult niet vallen door het zwaard en u zult uw leven tot buit hebben, omdat u op Mij hebt vertrouwd, spreekt de HEERE.* Als het gaat om de angst van Ebed Melech dan zegt dat vermoedelijk iets over zijn gevoelens jegens de tegenstanders van Jeremia. Hij was bang voor de haviken die Jeremia dood wilden maken. Die zullen hem niet in dank afgenomen hebben dat hij de profeet bevrijdde uit zijn hachelijke toestand waar zij hem ingebracht hadden. Wij weten hoe het met die lui is afgelopen. God heeft de tegenstanders van Jeremia laten doden en de helpers gered samen met de profeet zelf.

Ebed Melech

